

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Філософський факультет
Кафедра філософії, соціології і релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія української культури»

Спеціальність: 022 Дизайн середовища.
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
28 серпня 2018 року, протокол № 1.

2018 – 2019 навчальний рік

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія української культури
Викладач	Білоус Світлана Іванівна
Контактний телефон викладача	0990946730
E-mail викладача	sbilous7@gmail.com
Формат дисципліни	I. Нормативна частина 1.1. Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки
Обсяг дисципліни	90 год
Кількість кредитів ECTS	3
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>Студенти вищого навчального закладу IV рівня акредитації спеціальності 022 «Дизайн середовища» вивчають навчальний курс «Історія української культури».</p> <p>«Історія української культури» подає відомості з історії минулого й історії сучасності української культури, навчає особливостей теорії культури, виокремлює напрями і стилі художньої культури, знайомить із здобутками історичних періодів та видатних особистостей для української культури, українського суспільства.</p> <p>Вивчаються культурологічні поняття, зокрема форми, види, напрями, стилі культури. Оскільки існує численна кількість визначень культури, особливість цього навчального курсу – відображення поєднання культури і духовності; культури і освіти, культури і виховання; культури і релігії; культури і мистецтва (у багатоманітні проявів і жанрів); культури особистості людини; культури повсякденного життя чи професійної діяльності тощо.</p> <p>Передбачається обговорення проблем і перспектив розвитку української культури на сучасному етапі та в майбутньому української держави.</p> <p>«Історія української культури» знайомить із артефактами та духовними здобутками багатьох історичних періодів. Чільне місце відводиться у вивченні курсу видатним особистостям у формуванні, збагаченні й розвитку української культури, суспільства, держави, нації.</p> <p>Вивчення змісту дисципліни орієнтує студентів на шанобливе відношення до національно-культурних досягнень, сприйняття базових культурних цінностей, традицій. Даний навчальний курс сприяє формуванню наукового світогляду студентів з дослідження української культури, виробленню у них активної життєвої позиції, розвиток патріотизму, утвердженню високих моральних принципів та ідеалів.</p>	
3. Мета курсу.	
<p>вивчення сучасних наукових концепцій, понять, методів дослідження української культури в її історичних формах, жанрово-стильових варіантах та у взаємозв'язку з культурами інших народів.</p>	
<p>Цілі (завдання) курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> -пояснити студентам основні поняття культурології, зокрема такі, як «культура», «історія культури», «культурно-історична епоха», «стиль», «національна культура»; показати органічний зв'язок розвитку української культури з культурами європейського Заходу; -ознайомити студентів з основними етапами розвитку української культури та її найбільш яскравими явищами, артефактами; -презентувати й виокремити роль видатних, непересічних особистостей в розвитку української культури; -впродовж семінарських занять навчити студентів: порівнювати різні культурні явища/феномени, осмислювати та оцінювати інформацію про них, вибудовувати власні висновки; реагувати на питання/відповіді, провадити дискусії; толерувати розбіжні точки 	

зору та вступати з ним у дискусію.

4.Компетентності

Інтегральні компетентності (ІК):

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання та практичній діяльності дизайнера середовища, формування світоглядних орієнтацій і шанобливо-ціннісного ставлення до національної художньої культури.
- Виховання потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні в процесі опанування цінностями української та зарубіжної культурно-мистецької спадщини.

Загальні компетентності (ЗК):

- схильність до прийняття самостійних рішень, самоосвіти;
- інтерес до нових знань, спонукання до нових форм діяльності, здатність відстоювати власні твердження та позицію; висловлюватись чітко й науково;
- вміння використовувати науковий апарат різних інформаційних джерел: навчальної, наукової літератури, підручників, ЗМІ, інтернет-ресурсу;
- володіння певним запасом специфічної професійної термінології.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- Здатність сприймати й поглиблювати знання в культурологічній сфері.
- Опанування художньо-практичними вміннями та навичками, формування комплексу
- художніх компетенцій, що забезпечують здатність керуватися набутими знаннями та вміннями у самостійній діяльності, у процесі самоосвіти.
- Поглиблене вивчення звичаїв, мистецтва, здобутків рідного народу, з метою самовдосконалення, здатності до творчості, реалізації власних ідей.
- Вміння орієнтуватися в сучасному арт-просторі та арт-ринку для успішного самоствердження в дизайнерській галузі.

Результати навчання

- знати шляхи та етапи формування й функціонування української культури;
- використовувати знання про етапи розвитку та методи дослідження, притаманні культурології;
- розуміти поняття та термінологію, якою оперує культурологія;
- визначати стилістичні напрямки та періоди в українській культурі;
- знати особливі риси національної культури;
- знати регіональні особливості провідних мистецьких осередків; творчість народних і професійних митців у галузях просторових, часових, просторово-часових та синтетичних видів мистецтва;
- знати шляхи та методи збереження національної культурної спадщини;
- аналізувати історичні, політичні, соціальні та релігійні особливості національної культури на кожному етапі, давати загальну характеристику певного історичного етапу та стильового напрямку;
- відрізнити твори певної епохи за різноманітними ознаками, користуючись

загальнонауковими та специфічними методами мистецтвознавства й культурології;
 - порівнювати окремі артефакти та з допомогою системного методу визначати їх соціо-культурний контекст, оперувати специфічною термінологією, необхідною для аналізу того чи іншого мистецького твору, характеризувати види, жанри мистецтва, визначати техніку, зміст(ідею), колорит твору тощо.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Практичні	10
Самостійна робота студентів	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік) навчання	Нормативний (вибірковий)
3	022 Дизайн середовища	2	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання год.	Вага оцінки	Термін виконання
<p>1.«Історія української культури» як предмет вивчення. Актуальні питання вивчення української культури.</p> <p>Культурологія як наука про культуру. Культурологічні концепції. Визначення понять: «культура»; етнічна та національна культура; культурність; цивілізація. Сутність культури. Структура. Розвиток уявлень про цивілізацію. Багатозначність поняття цивілізація. Культура і цивілізація.</p> <p>Типологія (класифікація) культури: форми та види культури. Субкультура. Контркультура. Елітарна культура. Масова культура. Глобалізована культура. Культура міста. Культура села. Культура особистості. Національна культура. Народна культура. Етнічна культура.</p> <p>Цінності української культури. Українська мова як цінність української нації і культури. Національні цінності. Державні, національні, народні символи.</p>	Лекція	№ 1-10 (зі списку основної літератури)	2 год.		

<p>2.Культура вітчизняного середньовіччя. Древні культури на території України. Типологія культури Середньовіччя та її особливості. Візантійський стиль культури та мистецтва. Матеріальна і духовна культура східних слов'ян. Промисли й ремесла. Язичницькі вірування русичів. Релігійний синкретизм християнства і язичництва у часи Київської Русі та його трансформація. Характерні особливості києворуської культури. Цінності української культури періоду Київської Русі. Писемність та освіта княжої доби. Оригінальна література Княжої доби. «Повчання Володимира Мономаха дітям». Перекладна література княжої доби. «Бджола» як видатна пам'ятка перекладної літератури в культурі Київської Русі. Літописання Княжої доби. Пам'ятки сакральної і світської архітектури середньовічного Києва. Софія Київська. Києво-Печерська лавра. Золоті ворота. Давньоруський живопис. Іконопис. Стінопис. Ікона Холмської Божої Матері.</p>	Лекція	№ 1-10 (зі списку основної літератури)	2 год		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні умови розвитку культури X – XIII ст. 2. Запровадження християнства в Київській Русі та його значення для культури України. 3. Писемність, освіта і наука в Київській Русі. 4. Перекладна й оригінальна література Русі-України. 5. Сакральна і світська архітектура. 6. Давньоруський живопис. Іконопис. 	Практичне заняття		2 год	5	
<p>3.Український ренесанс XIV- поч. XVII ст. Характеристика поняття «Ренесанс в українській культурі XV–XVI століть». Культурно-історичні процеси на українських землях середини XIV-XVI століть. Протовідродження. Острог, Львів, Київ – центри розвитку української освіти, науки, книгодрукування. Друкарська справа в Україні.</p>	Лекція	№ 1-10 (зі списку основної літератури)	2 год		

<p>«Осьмогласник» і «Часослов», «Апостол», «Буквар» - як перші друковані книги.</p> <p>Ренесансна філософія в Україні (Юрій Дрогобич, Станіслав Оріховський-Роксолан). Латинські школи, єзуїтські колегії. Гуманістичні ідеї. Укладення Пересопницького Євангелія.</p> <p>Братські школи в українській культурі.</p> <p>Релігійно-культурна й освітня діяльність Острозького осередку. Острозька Біблія та філософська й богословська думка в Острозькій академії.</p> <p>Полемічна література в культурі українського Ренесансу. Творчість Івана Вишенського. Полеміст Філарет Христофор.</p> <p>Українська художня культура XIV-XVI ст. Народний живопис. Українська ренесансна ікона.</p>					
<p>4. Бароко і класицизм в українській культурі.</p> <p>Умови розвитку української культури Нового часу. Доба Гетьманщини. Козацтво як культурне явище. Українське Просвітництво XVII-XVIII ст. Плеяда просвітителів Києво-Могилянської академії. Лазар Баранович. Дмитро Бортнянський. Максим Березовський. Феномен творчості Григорія Сковороди в українській культурі епохи просвітництва. Українське літературне бароко. Львівський університет. Харківський колегіум.</p> <p>Видатні архітектори та архітектурні споруди українського бароко. Андріївська церква (Київ). Церква Св. Юрія (Львів). Іван Пінзель. Скульптура бароко в Україні.</p> <p>Містобудування і стиль бароко на Прикарпатті: Станіславів.</p> <p>Український портретний живопис XVIII ст. Іконостас стилю бароко. Іван Руткович. Ікона бароко. «Хатня» ікона України стилю бароко.</p> <p>Становлення професійної музичної культури: Максим Березовський, Артемій Ведель, Дмитро Бортнянський. Глухівська школа співу та інструментальної</p>	Лекція	№ 1-10 (зі списку основної літератури)	4 год		

музики. Класицизм в живописі. Класицизм в архітектурі.					
1. Національний варіант бароко у літературі, театрі, музиці. Києво-Моиянська академія. 2. Особливості барокової архітектури. 3. Класицизм в українській культурі: архітектура, живопис, література, музика.	Практичне заняття		2 год	5	
4.Культура України XIX століття. Розвиток української культури в складі Російської імперії. Видатні постаті в культурі України XIX ст.: Іван Котляревський, Микола Костомаров, Пантелеймон Куліш, Тарас Шевченко. «Руська Трійця» і її значення в культурному житті Галичини. Особливості розвитку освіти в Україні в XIX ст. Товариство «Просвіта». Українська література другої половини XIX ст. Наукове товариство ім. Т. Шевченка та його роль у культурному розвитку України. Творча діяльність Івана Франка в українській культурі. Творчість Лесі Українки. М. Коцюбинський. Соломія Крушельницька. Творчість Михайла Грушевського в українській культурі. Розвиток професійної музичної культури в Україні XIX ст. Значущість творчості Миколи Лисенка. Модерн як стиль культури і мистецтва. Національна культура на західно-українських землях. Український живопис другої половини XIX ст. Феномен театру корифеїв в українській культурі.	Лекція	№ 1-10 (зі списку основної літератури)	4 год		
1.Видатні постаті в культурі України XIX ст. 2.Українська література другої половини XIX ст. 3.Розвиток професійної музичної культури в Україні XIX ст. 4.Національна культура на західно-українських землях.	Практичне заняття		2 год	5	

<p>6.Культура України ХХ століття. Національна культура в період української революції 1917 – 1921 рр.: напрями та досягнення. Бойчукізм як культурно-мистецьке явище. Жанрове різноманіття творчості Івана Труша. Літературні угруповання початку ХХ століття в Україні. «Покутська трійця». Постать Василя Стефаника в українському суспільстві. Лесь Курбас і театральне мистецьке об'єднання «Березіль». Українське кіно початку ХХ ст. Українська кінематографія в Радянському союзі. «Розстріляне відродження». Стиль модерн в архітектурі («Будинок з химерами» В'ячеслава Городецького). Національна культура на західно-українських землях 1920 – 1930 рр. Національно-культурні переконання митрополита Андрея Шептицького (на основі праці «Як будувати рідну хату?»). Освіта і наука ХХ ст. Розвиток вищої освіти на Прикарпатті (Учительський інститут у Станиславові - Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника). Національна культура українців в роки Другої світової війни.«Соціалістичний реалізм» в культурі України Радянського періоду. Шістдесятництво (творчість Ліни Костенко). Українська культура періоду «відлиги». Образ жінки періоду хрущовської «відлиги» (на сторінках журналу «Радянська жінка») Українське образотворче мистецтво другої половини ХХ ст. (Алла Горська, Тетяна Яблонська). «Наївне мистецтво» Марії Приймаченко. Постать Михайла Фіголя в художній культурі Прикарпаття. Феномен «Червоної Руті» та інших творів Володимира Івасюка.</p>	Лекція	№ 1-10 (зі списку основної літератури)	4 год		
<p>1.Культура і духовне життя в Україні кінця ХІХ – початку ХХ ст. 2.Політика українізації і культурне піднесення 20-х рр. 3.Становище української культури у</p>	Практичне заняття	№ 1-10 (зі списку основної літератури)	2 год	5	

<p>1930-ті рр. «Розстріляне відродження».</p> <p>4. Стан культури в західноукраїнських землях періоду Радянського Союзу.</p> <p>5. Освіта, наука, література, преса, кіно, живопис та інші види мистецтва у Радянській Україні. Соцреалізм.</p> <p>6. Шістдесятники в розвитку культури України.</p> <p>7. Культурні надбання української діаспори.</p> <p>8. Особливості культури України у період середини 60-х – кінця 80-х рр.</p>					
<p>7. Культура України початку ХХІ століття.</p> <p>Українська культура: часи проголошення незалежності. Постмодернізм як явище культури українського постіндустріального суспільства кінця ХХ – поч. ХХІ ст. Кіномистецтво в Україні початку ХХІ століття.</p> <p>Станіславівський феномен (Юрій Андрухович, Юрій Іздрик). Масова культура, кітч, українська пісня, патріотизм: визначення і взаємовідношення понять. Видатні представники духовно-церковного України: патріарх Любомир Гузар, патріарх Філарет (Денисенко).</p> <p>Основні сучасні стилі в дизайні інтер'єру: ар-деко, кітч, лофт, мінімалізм, модерн, хай-тек, еkleктика. Ландшафтний дизайн. Етнічний стиль в дизайні одягу.</p> <p>Лідерство, волонтерство, національна свідомість, громадянська свідомість, особистісний ріст, особиста відповідальність: визначення і взаємовідношення понять.</p>	Лекція	№ 1-10 (зі списку основної літератури)	2 год		
<p>1. Культурне життя в Україні в умовах трансформаційних процесів у суспільстві у 90-х рр. ХХ ст.</p> <p>2. Постмодерністичні тенденції в сучасній українській культурі.</p> <p>3. Особливості та характерні риси українського соціокультурного простору сьогодення.</p> <p>4. Перспективи розвитку української культури у ХХІ ст.</p>	Практичне заняття	№ 1-10 (зі списку основної літератури)	2 год	5	

6. Система оцінювання знань з теоретичного курсу «Історія української культури».

Форма контролю – залік.

Контроль	Шкала балів на практичному занятті	Аудиторна робота :	Самостійна робота студента:	Всього балів
		1. усні відповіді, доповнення; / виконання тестових завдань. 2. тематична презентація.	1. План-конспект занять; 2.Словник термінів і хронологія подій в історії української культури) / Опрацювання й анотація публікації.	
Бал	«5»	5	5	
Ваговий коефіцієнт		10	10	
Максимальна кількість балів		50	50	«100»

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
26-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика курсу:

Політика курсу «Історія української культури» передбачає активне відвідування аудиторних занять, самостійну роботу студента, виконання запланованих завдань; робота з основною й додатковою літературою.

Студенти, що з певних причин пропустили одне чи більше занять, зобов'язуються відпрацювати тему, добре орієнтуватись у програмових вимогах до теми, пройти поточну форму контролю.

Умови допуску до підсумкового контролю. Виконання 50% практичних робіт.

8.Рекомендована література

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (підручники, посібники, словники):

- 1.Абрамович С. Д. Світова та українська культура: Навчальний посібник / Семен Дмитрович Абрамович. – Львів: Світ, 2004. – 344 с.
- 2.Висоцький О.Ю. Історія української культури: Навчальний посібник. — Дніпропетровськ, 2009. – 130 с. // Електронний режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_671_24484121.pdf.
3. Вишнівський Р. Іван Франко про роль інтелігенції у вихованні української молоді / Р. Вишнівський// Молодь і ринок №5 (112), 2014 С. 40-44. Електронний доступ: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Mir_2014_5_10.pdf.
- 4.Історія української культури: Підручник / За ред. Павлової О. Ю. - К.: 2013. – 340 с. // Електронний ресурс: http://culonline.com.ua/Books/istorria_ukr_kult_pavlova.pdf.
- 5.Історія української культури: Навчально-методичний посібник з дисципліни / Укл. Петренко І. М., Сарапин В. В. – Полтава, 2012. – 504 с. // Електронний режим доступу: <http://www.culture.puet.edu.ua/files/iuk.pdf>
- 6.Історія української культури [Текст] : словник термінів і понять / [уклад. С. Побожій]. – Суми, 2014. – 38 с. Електронний режим доступу: <https://studfile.net/preview/5391173/>
- 7.Герчанівська П.Е. Культурологія: термінологічний словник / П. Е. Герчанівська. – К., 2015, - 439 с. // Електронний режим доступу: https://nakkim.edu.ua/images/vidannya/Monografii/Gerchanivska_Slovyk_compressed.pdf
- 8.Подольська Є.А., Лихвар В.Д. Іванова К.А. Культурологія: Навч. посібник. – К., 2003. – 288 с.
- 9.Хома І. Я. Історія української культури: навч. посібник / І.Я. Хома, А.О. Сова, Ж.В. Мина; за ред. І.Я. Хоми. – Львів, 2012. – 356 с. // Електронний режим доступу: <http://194.44.152.155/elib/local/r39.pdf>
- 10.Українська культура в іменах. Довідник / за ред. О. О. Петутиної. – Харків: НТУ «ХПІ», 2017. – 303 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

- 11.Александрова В. Ф. Мовленнева культура сучасної молоді / В. Ф. Александрова // Проблеми підготовки сучасного вчителя. - 2013. - № 8(2). - С. 7-11. - Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/6909/1/V_Aleksandrova_UMAN_GL.pdf.
- 12.Андрусак Т. Товариство імені Шевченка та його роль у розвитку української правової думки (до 140-річчя заснування) / Т. Андрусак // Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2013. Випуск 57. - С. 81-87. - Електронний доступ: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/VInu_yu_2013_57_13.pdf.
- 13.Антонюк Г. Розвиток освіти у братських школах України XVI – XVII ст. в контексті західноєвропейського відродження / Г. Антонюк // Педагогіка і психологія професійної освіти № 4. –

2012. // <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/23899/1/25-198-206.pdf> .

14.Бондаренко О.В. Українська ментальність в розмаїтті національних ментальних формоутворень й архетипів: історикокультурний аспект / О. В. Бондаренко // Гуманітарний вісник ЗДІА. – Вип. 32. – Запоріжжя, 2008. – С. 66 – 78.

15.Василь Стефаник і українська культура: тези. – Івано-Франківськ, 1991. – 90 с. – Електронний доступ:

<http://lib.pnu.edu.ua/files/%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%20%D0%A1%D1%82%D0%B5%D1%84%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%96%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0.%20%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8.%20%D0%A7%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0%201.,%201991%20%D1%80..pdf> .

16.Гірц Кліфорд. Інтерпретація культур. (Вибрані ессе). – К., 2001. – 542 с.

17.Демків Р. Особливості поширення гуманістичних та ренесансних ідей в українському мистецтві XVII ст./ Р. Демків // “Humanities & Social Sciences 2009” (Hss-2009), 14-16 мая 2009, Lviv, Ukraine. – С. 38 – 41.

18.Кардинал Любомир Гузар – моральний авторитет і духовний провідник (до 85-річчя від дня народження та річниці з дня смерті) // Режим доступу: <http://kumlk.kpi.ua/node/1669> .

19.Каралюс М. Стильові домінанти модерну в українському мистецтві /М. Каралюс // К., 2010. — № 3(31). — С. 64-69. <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/43507/09-Karalius.pdf?sequence=1> .

20.Ковальчук Н., Дрегалю О. Софія Київська – святіший паладіум Київської Русі/ Н. Ковальчук, О. Дрегалю // http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/10125/2/N_Kovalchuk_O_Drehalo_1000ZDUBKV_IS.pdf .

21.Ковальчук Н. Д. Києво-могилянська академія як фортеця духовності та європейської освіти в контексті метаісторії / Н. Д. Ковальчук // [Неперервна професійна освіта: теорія і практика](file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/NPO_2013_3-4_3%20(1).pdf). 2013 – Вип. 3-4. С. 7-12. // [file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/NPO_2013_3-4_3%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/NPO_2013_3-4_3%20(1).pdf)

22.Колодко Арсен. Українська мультиплікація як самобутній вид образотворчого мистецтва / А. Колодко // Режим доступу: <https://nz.lviv.ua/archiv/2014-5/26.pdf>.

23.Комарницький А.С. Давньокиївські традиції культу Діви Марії / Комарницький А.С. // Вісник ХДАДМ: Теорія та історія мистецтв. - № 4-5. - 2014. – С. 50 – 59.

24.Корній Л. П. Пасіонарність особи Миколи Лисенка в умовах заблокованості української національної культури /Л.П. Корній // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2017. № 4 (37). Електронний доступ: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Chasopys_2017_4_4.pdf .

25.Кирийчук А. О. Ідеї виховання милосердя в творах письменників княжих часів / А. О. Кирийчук // Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Історичне релігієзнавство». Випуск 10. – С. 106 – 113.

26.Кролич О. І. Генезис української полемічної течії та її значення для формування філософсько-правових концепцій / О. І. Кролич // Науковий вісник Львівської політехніки. – Львів, 2016 . – С. 273 – 281. <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/32969/1/45-273-281.pdf>.

27.Куц В. А. Григорій Сковорода про роль праці у розвитку особистості / В.А.Куц // https://novyn.kpi.ua/2008-3/08_Kuc.pdf .

28.Луцишин Г., Гончарук А. Особливості розвитку культурної дипломатії України в сучасних умовах / Г. Луцишин Г., А. Гончарук // Humanitarian vision. - 2017. - Vol. 3, Num. 1. - С. 25-30. - Режим доступу: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/nov/6654/lucishin.pdf>

29.Маланюк Т. З. Стиль бароко в сакральній архітектурі Прикарпаття другої половини XVII – 70-Х рр. XVIII ст. /Т.З. Маланюк// Карпатський край № 1 (4). – С. 45 – 60. // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/kkr_2014_1_7.pdf.

30.Микола Зеров: формування української ідентичності // Режим доступу: file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Mandriv_2013_2_11.pdf.

31.Мовчан О.М. Ліквідація неписьменності (лікнеп), кампанії лікнепу в УСРР–УРСР / О.М. Мовчан //Режим доступу: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21

[COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Likvidatsiya_nepismennosti](#) .

32.Наївне мистецтво і малярство України: зб. тез доповідей всеукраїнської наук. практ. конф., Київ, 26 грудня 2018 р. – К., 2018. – 42 с. // Режим доступу: http://academia.gov.ua/Conf_2018_NAIV_MIST_T.pdf .

33.Настасюк Ю. С. Сакральні доміанти в поезії Ліни Костенко/ Ю. С. Настасюк // Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В Сухомлинського. Серія: Філологічні науки. – 2013. – Вип. 4.12. – С 161 – 164 //Режим доступу: <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2013/12/4-12-35.pdf> .

34.Нікітенко К. Культура і суспільство: конфлікт між тоталітарним і особистим (на прикладі доби сталінізму) / К. Нікітенко // Вісник ЛНАМ. Серія: Культурологія. Вип. 29. 2016 р.. Електронний доступ: https://lnam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/29/4.pdf .

35.Огієнко, Іван. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу / Іван Огієнко. – К., 1991. – 272 с.

36.Огієнко Іван. Історія української літературної мови. – К. – 2001 // Режим доступу: <http://litopys.org.ua/ohukr/ohu.htm>.

37.Осадча О. Вплив стилю бароко на хатню ікону України / О. Осадча// <http://artisthelen.com/publications/vplyv-stylyu-baroko-na-hatnyu-ikonu-ukrajiny> .

38.Політична і культурна діяльність шістдесятників // Режим доступу: <https://blogs.korrespondent.net/blog/2340/3456828/> .

39.Попович М. В. Нарис історії культури України / М. В. Попович — К., 1998. — 728с. // Електронний режим доступу: <http://litopys.org.ua/popovych/narys.htm>

40.Скляренко Г. Українське мистецтво другої половини ХХ століття: регіональні проблеми і загальний контекст (частина перша) / Галина Скляренко // <https://core.ac.uk/download/pdf/38355625.pdf> .

41.Стеблій Ф. Предтечі “Просвіти”/ Ф. Стеблій // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. 19/2010. С. 7–19. - Електронний доступ: <http://www.inst-ukr.lviv.ua/files/21/020Steblij.pdf>.

42.Степанюк І В. Хореографічна культура як органічний складник духовного життя особистості / І. В. Степанюк // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Nvvnuhn_2012_15_38.pdf.

43.Історія української культури: За загальною редакцією І.Крип'якевича. – К. – 2002 (за виданням 1937 р.)// Електронний режим доступу: <http://litopys.org.ua/krypcult/krcult.htm> .

44.Сидоренко Н. В. Ідея серця у філософії Г. Сковороди: аспекти тлумачення // Магістеріум. Випуск 45. Історико-філософські студії. – 2006. - С. 49 - 54. -

http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/14233/Sydorenko_Ideia_sertsia_u_filosofii_H_Skovorody_aspekty_tlumachennia.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

46.Синич Г. Національний розвиток культури у баченні Івана Франка / Г. Синич // Вісник Львів. ун-ту. Серія журналістики. 2006. Вип. 28. С. 68 - 72 . – Електронний доступ: http://old.journ.lnu.edu.ua/publications/visnyk28/V28_P1_6_Synyczycz.pdf

47.Середя Оксана. Митрополит Андрей Шептицький — покровитель українського мистецтва: штрихи до портрета // file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/lnnbyivs_2015_7_8.pdf .

48.Степовик Д. Візантійський стиль і сучасне українське іконне малярство /Д. Степовик // Труды Київської Духовної Академії. - № 16 (188) – 2016. – С. 312 – 329 .

49.Таємнича сила картин Тетяни Яблонської // Режим доступу: <http://slovoprosvity.org/2017/03/02/tajemnycha-syla-kartyn-tetyany-yablonskoji/> .

50.Тарасенко М. Софія Київська - сакральний символ Київської Русі /Марина Тарасенко // <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/12052/1/Tarasenko.pdf> .

51.Українське малярство другої половини ХІХ століття // Нариси з історії українського мистецтва. - Режим доступу: <http://www.ukrartstory.com.ua/tekst-statti-36/ukrajinske-maljarstvo-drugoji-polovin-xix-st.html> .

52.Чижевський, Дмитро. Культурно-історичні епохи. <http://litopys.org.ua/chyzh/chyb16.htm> .

53.Шишкін В. Конституція, яка випередила час // День: щоденна всеукраїнська газета. – 2012. Режим електронного доступу: <http://incognita.day.kyiv.ua/konstitucziya-yaka-viperedila-chas.html>

Викладач: Білоус Світлана Іванівна.